

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 ноември 2022 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: октомври 2022 година

- Во октомври 2022 година, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})**, се задржа на нивото од претходниот месец. Во однос на компонентите, раст бележат долгорочните депозити до две години, а поумерено зголемување има и кај краткорочните депозити и депозитните пари. Намалување е забележано единствено кај готовите пари во оптек. На годишно ниво, паричната маса оствари раст од 4,2%, којшто е резултат на зголемените краткорочни депозити и депозитните пари, при забележан пад на долгорочните депозити до две години и готовите пари во оптек.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити^{3,4} на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	9.2022	10.2022	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	9.2022	10.2022	9.2022	10.2022
Парична маса М4	491,717	500,202	507,536	521,005	522,217	522,777	7.9	6.7	8.2	7.0	2.9	3.5	0.8	0.1
Парична маса МЗ	441,478	451,639	460,723	474,753	477,946	477,913	9.4	8.3	10.1	8.8	3.7	4.2	0.9	0.0
<i>од кои:</i>														
Готови пари во оптек	43,350	43,604	44,951	44,480	44,648	43,315	14.4	6.0	7.9	1.8	-0.7	-3.1	-0.3	-3.0
Вкупни депозити	439,343	447,237	453,469	468,649	468,920	470,940	7.4	6.8	8.3	7.8	3.4	4.3	0.9	0.4
<i>од кои:</i>														
Корпоративен сектор	122,085	128,970	130,048	137,557	130,519	129,959	12.9	16.7	15.6	11.6	0.4	1.5	1.5	-0.4
Во денари	85,618	88,994	87,402	92,116	89,669	89,302	12.8	14.7	9.7	6.7	2.6	4.3	3.1	-0.4
Во странска валута	36,467	39,976	42,646	45,441	40,850	40,657	13.0	21.4	29.8	23.2	-4.2	-4.1	-1.7	-0.5
Домаќинства	289,941	292,359	297,702	305,407	313,420	314,479	5.2	4.2	6.9	7.1	5.3	5.6	1.1	0.3
Во денари	152,839	152,597	154,062	151,822	145,187	145,607	3.6	2.3	5.7	0.5	-5.8	-3.2	1.4	0.3
Во странска валута	137,102	139,762	143,640	153,585	168,233	168,872	7.1	6.4	8.3	14.4	17.1	14.6	0.8	0.4
Вкупни кредити	361,561	370,862	375,116	386,884	412,346	415,484	5.2	5.1	6.3	8.3	9.9	10.1	0.9	0.8
<i>од кои:</i>														
Корпоративен сектор	171,117	175,067	176,093	184,675	198,210	200,238	2.1	1.2	4.8	8.7	12.6	12.9	1.1	1.0
Во денари	103,024	106,876	107,485	114,622	117,523	118,173	-0.6	0.2	5.5	11.6	9.3	8.4	0.9	0.6
Во странска валута	68,093	68,191	68,608	70,053	80,687	82,065	6.3	2.9	3.7	4.3	17.6	20.1	1.5	1.7
Домаќинства	188,697	193,906	197,127	200,249	212,017	213,137	8.1	8.7	7.5	7.8	7.6	7.5	0.7	0.5
Во денари	106,994	109,484	111,470	113,317	119,058	119,234	10.7	10.1	7.2	7.9	6.8	6.3	0.4	0.1
Во странска валута	81,703	84,422	85,657	86,932	92,959	93,903	4.8	7.0	7.8	7.6	8.5	9.2	1.0	1.0

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

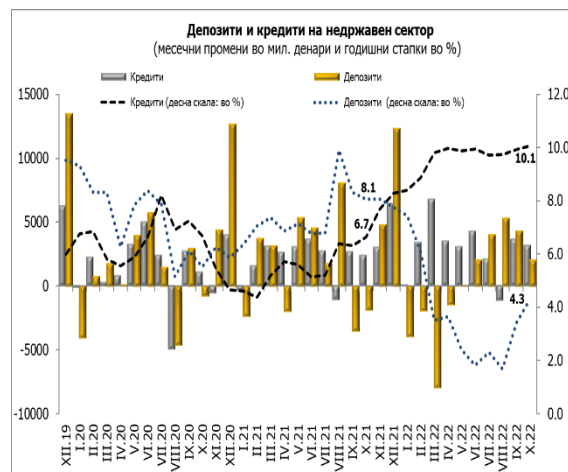
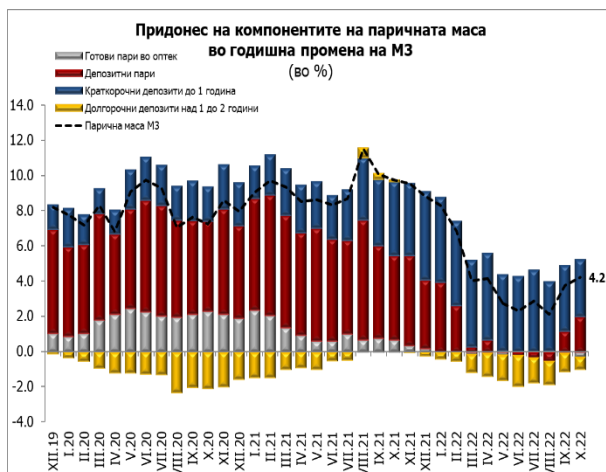
³ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 година па наваму се под влијание на мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

⁴ Податоците за монетарните агрегати, како и вкупните депозити и кредити заклучно со август 2020 година, не ги вклучуваат податоците за една банка на која во август 2020 година ѝ е укината дозволата за основање и работење и е отворена стечајна постапка.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните депозити**⁵, во октомври, бележат месечен раст од 0,4%, којшто во услови на пад на депозитите на корпоративниот сектор во целост се должи на растот на депозитите на секторот „домаќинства“. На годишна основа, вкупните депозити се зголемени за 4,3%, во поголем дел како резултат на растот на депозитите на „домаќинствата“.
- Во октомври, **вкупните кредити**⁶ остварија месечен раст од 0,8%, при годишен раст од 10,1%. Притоа, зголемувањето на месечно и на годишно ниво се должи на зголеменото кредитирање на двата сектора, со поизразен придонес на корпоративниот сектор.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

⁵ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

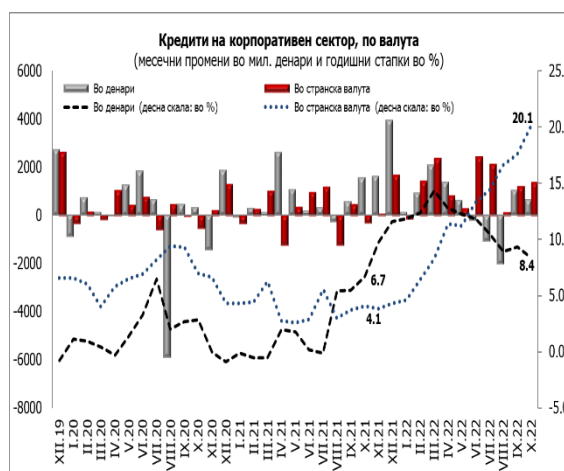
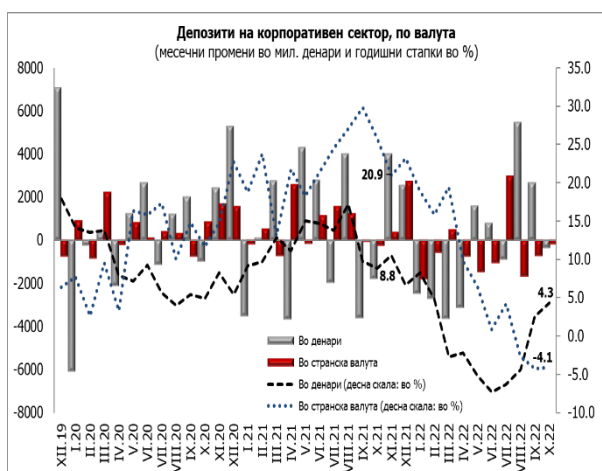
⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година од билансна во вонбилансна евиденција. Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик започна да се применува од 1 јули 2019 година, со што ефектот од споредбената основа се исцрпи во јули 2020 година. Оттука, разликите во годишните стапки на промена на кредитите со и без ефектот од извршените отписи се незначителни, поради што од августовското соопштение натаму овие споредби се прекинуваат.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во октомври, вкупните **депозити на корпоративниот сектор** се намалени за 0,4% на месечна основа. Месечниот пад во поголем дел се должи на намалените краткорочни депозити во странска валута, при забележан пад и на депозитните пари и долгорочните депозити во денари, додека останатите компоненти бележат раст. Анализирани на годишна основа, овие депозити забележаа раст од 1,5%, којшто пред сè е резултат на повисоките депозитни пари, при забележан помал раст и на краткорочните депозити во денари и во странска валута, а во услови на пад на долгорочните депозити во странска валута и во денари.
- Овој месец, **кредитите на корпоративниот сектор**⁸, бележат раст за 1,0% на месечна основа, при годишен раст од 12,9%. Нагорната месечна и годишна промена е резултат на растот на кредитирањето во денари и во странска валута, којшто е поизразен кај кредитите во странска валута.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

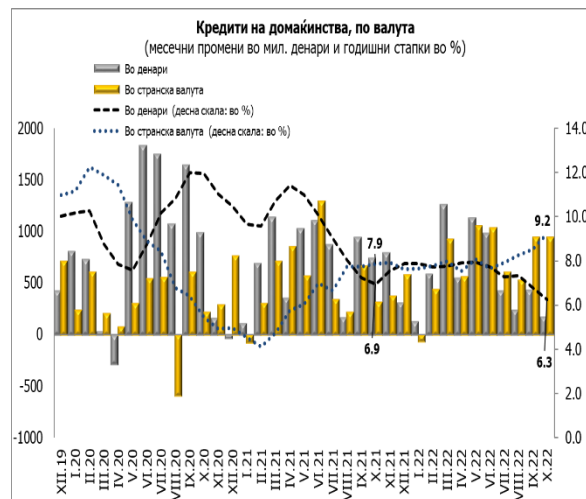
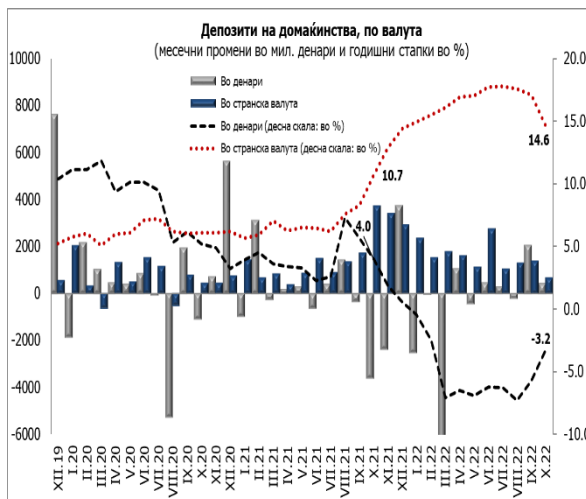
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамките на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

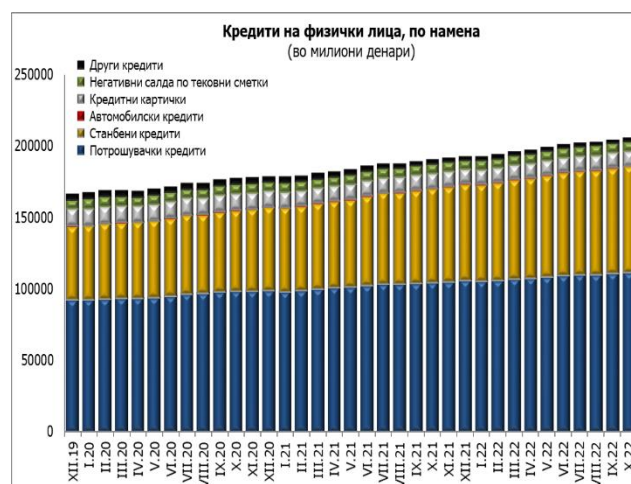

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во октомври, **депозитите на домаќинствата**, се повисоки за 0,3% на месечна основа, како резултат на растот на долгорочните депозити во странска валута, депозитните пари и долгорочните депозити во денари, додека краткорочните депозити во странска валута и во денари бележат пад. Во споредба со истиот период претходната година, депозитите на домаќинствата се зголемени за 5,6%, пред сè поради растот на краткорочните депозити во странска валута, при дополнителен позитивен придонес и на депозитните пари и долгорочните депозити во странска валута, додека долгорочните и краткорочните депозити во денари се намалени.
- Кај **кредитите на домаќинствата**, овој месец, е забележан месечен раст од 0,5%, којшто во поголем дел произлегува од зголеменото кредитирање во странска валута. Споредено на годишно ниво, кредитите на домаќинствата се повисоки за 7,5%, во услови на раст на кредитите во денари и во странска валута, со поголем придонес на кредитите во странска валута.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена¹⁰

	состојба (Во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	9.2022	10.2022	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	9.2022	10.2022	9.2022	10.2022
Потрошувачки кредити	99,662	102,442	103,819	105,797	110,758	111,258	6.7	7.9	6.1	7.2	6.7	6.7	0.8	0.5
Станбени кредити	59,901	62,384	65,006	67,353	73,377	74,209	13.1	14.7	16.1	15.5	12.9	13.0	0.9	1.1
Автомобилски кредити	322	316	325	328	328	337	-4.3	-2.2	-0.9	-0.1	0.8	2.3	-0.5	2.9
Кредитни картички	10,539	10,488	10,378	10,253	10,365	10,418	-8.9	-8.9	-10.9	-8.5	-0.1	0.9	-0.1	0.5
Негативни салда по тековни сметки	6,399	6,419	6,470	5,907	6,474	6,466	-1.5	3.4	3.0	1.5	0.0	-1.6	-2.0	-0.1
Други кредити	3,736	3,687	2,766	2,611	2,292	2,265	-5.8	-6.6	-29.3	-32.5	-17.1	-17.0	-1.2	-1.1

Извор: НБРСМ.

- Во октомври, анализирано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, најзастапените категории – **потрошувачките и станбените кредити**, бележат месечен раст од 0,5% и 1,1%, соодветно, при годишен раст од 6,7% и 13,0%, соодветно. **Автомобилските кредити** се зголемени на месечно и годишно ниво за 2,9% и 2,3%, соодветно, додека кредитите одобрени на **кредитни картички** бележат месечен и годишен раст од 0,5% и 0,9%, соодветно. Во октомври, кај **негативните салда на тековните сметки** е забележан минимален месечен пад од 0,1%, при годишен пад од 1,6%, додека кредитите одобрени врз **други основи** се намалени за 1,1% и 17,0% на месечно и на годишно ниво, соодветно.

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspix

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

¹⁰ Во октомври 2022 година, е направена ревизија на податоците за потрошувачки и автомобилски кредити, за периодот септември 2018 година – јули 2022 година, според новодобиените податоци од известувачите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 декември 2022 година (референтен пресек заклучно со ноември 2022).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3108 430 или 02/3215-235 лок. 108/110.